

NIVON

natuurvrienden

Centraal Bestuur

'Nieuwe kracht'

Nivon Natuurvrienden op weg naar 2024

Nivon Natuurvrienden, een vereniging met een rijke historie, staat er beter voor dan een aantal jaren geleden.

Het Centraal Bestuur schetst in dit document zijn zienswijze, voor een gesprek met de leden, tot pakweg 2024 als het Nivon 100 jaar bestaat.

*(11 april 2018)
Herbert Boerendonk,
Annemarie Borghuis,
Jos Bras, Gerard de Jager,
Ben Lindeman, Mieke Minkes,
Henk Schaaf, Christa Schep*

Inleiding.....	3
Van IvAO naar Nivon.....	3
Naar een nieuwe eeuw	4
Meer dan centen en stenen.....	5
2024 – vrij van schulden	5
Masterplan in uitvoering.....	6
Missie en Kernwaarden.....	8
<i>Eerlijk:</i>	8
<i>Groen:</i>	8
<i>Sociaal:</i>	8
<i>Verdraagzaam:</i>	9
De V van Volksontwikkeling	10
Van dof naar glans	10

Nieuwe kracht

Nivon Natuurvrienden op weg naar 2024

Inleiding

Nivon Natuurvrienden. Een vereniging met een rijk verleden. En één met toekomst. Het Nivon heeft weer aan kracht gewonnen, nadat het Instituut in de afgelopen jaren veel verloren heeft.

In dit document schetst het Centraal Bestuur (CB) een beeld vanuit verleden en heden naar de komende jaren, tot pakweg 2024 als het Nederlands Instituut voor Volksontwikkeling en Natuurvriendenwerk zijn eeuwfeest viert. Het CB presenteert dit document nadrukkelijk niet als een "allesomvattende brede visie". We noemen het een "positiepapier", een zienswijze vanuit de gedachte: waar komen we vandaan, waar staan we nu, waar willen we naar toe?

Het Nivon onderscheidt zich duidelijk van andere natuurorganisaties; we zijn progressief, kritisch, zelfbewust. Lief, links en lastig, zo je wilt.

Het Nivon is meer dan een gezelligheidsvereniging. De accommodaties op de mooiste plekjes in de natuur zijn veel meer dan een verzameling stenen. Het Nivon is – als een van de langst bestaande onderdelen van de socialistische zuil – nog altijd een organisatie die mensen bindt, hen vormt en een zinvolle vrijetijdsbesteding biedt. Dit gebeurt binnen onze plaatselijke en regionale afdelingen, in de accommodaties en dankzij de activiteiten door werkgroepen en geleidingen.

Het Nivon is en blijft "van, voor en door" de leden!

Van IvAO naar Nivon

Arbeiders hadden in het eerste kwart van de 20ste eeuw duidelijk gebrek aan drie belangrijke zaken: zij waren arm; zij hadden weinig of geen opleiding; zij werkten lang en hard en ze hadden bijna geen vrije tijd. "Houd jij ze dom, dan houd ik ze arm", zei een Maastrichtse fabrikant tegen de pastoor. Want welzijn, welvaart en kennis zouden maar leiden tot tegenspraak en opstand...

Het was in die tijd dat de Sociaaldemocratische Arbeiderspartij (SDAP) en het Nederlands Verbond van Vakverenigingen (NVV) zich ontpopten als de grote pleitbezorgers van de lotsverbetering van arbeiders. Partij en vakbond dachten vervolgens na over verbreding van de emancipatie. In 1921 werd daarvoor de Nederlandsche Arbeiders Reisvereniging (NARV – De Natuurvrienden) opgericht, met als doel goedkope reizen mogelijk te maken en de natuur te leren ontdekken.

In 1924 volgde een tweede stap, samen te vatten onder het motto "de culturele verheffing van de onderklasse". Met de oprichting van het Instituut voor Arbeiders Ontwikkeling (IvAO) werd ingezet op het beleven, beschermen en bestuderen van de natuur, en ook op scholing, culturele vorming en politieke bewustwording.

*Een brokje sociale geschiedenis:
Nederland is in de bijna 95 jaar dat het IvAO / Nivon bestaat, zienderogen veranderd. Van een agrarische samenleving en een land van handarbeiders is het een dienstenmaatschappij geworden. De oude industrie maakt plaats voor high tech en innovatie. Dorpen groeien uit tot steden, een binnensee werd een polderprovincie. We zijn nu met ruim 17 miljoen. De volksgezondheid ging met sprongen vooruit. We worden met z'n allen ouder. De mobiliteit nam toe. Het verre buitenland ligt een half etmaal van je verwijderd. We bereiken als geheel een hoger opleidingsniveau. Internet brengt de hele wereld bij je thuis.
Klein detail: de kennismaking van de jeugd met de natuur – denk aan schooltuintjes – richt zich niet meer op nut en noodzaak (opvoeding en eten), maar is omgezet in een intellectuele beleving (milieucentra).*

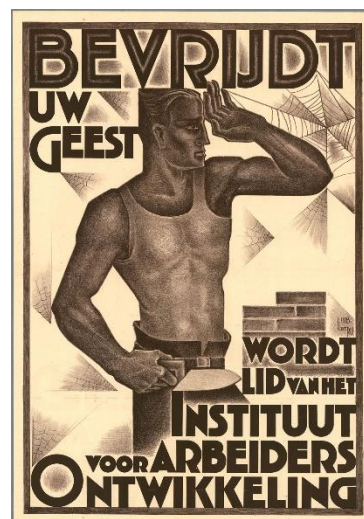
In zijn doelstellingen riep het IvAO op tot "het wekken van sociale krachten", om zo te komen tot "een nieuw gemeenschapsleven op grond van veranderde levenshouding".

Nivon Natuurvrienden is de trotse erfopvolger van het IvAO. De statuten spreken zich nog altijd uit voor een wereld steunend op nieuwe krachten:

"Het Nivon stelt zich ten doel het welzijn te bevorderen door de mens ten dienste te staan in het streven om natuur, techniek en cultuur tot een evenwichtig geheel in ieders leven en in de maatschappij te verwerken.

Het wil in sociaal en cultureel opzicht bijdragen tot een harmonische ontplooiing van de menselijke persoonlijkheid, ook in de zin dat eenieder zich meer bewust wordt van zijn velerlei verantwoordelijkheden in de samenleving, die tot een hechte gemeenschap moet uitgroeien.

Het streeft deze doeleinden na, met eerbiediging van ieders levensbeschouwing, met als ideaal een democratisch-socialistische maatschappij, gebaseerd op vrijheid, gerechtigheid en gemeenschapszin."

Naar een nieuwe eeuw

Na de Tweede Wereldoorlog hebben arbeiders zich gaandeweg ontwikkeld tot werknemers, met een redelijke welvaart, betere opleidingen en meer vrije tijd. De bevolking emancipeerde zich verder. Het Nivon heeft in dit proces een eigen initiërende rol gespeeld. Met enige trots mogen we melden dat de tweede feministische golf min of meer is begonnen in de Rotterdamse Nivon-afdeling, met een lezing in 1967 van Joke Kool-Smit over "Het onbehagen bij de vrouw"...

In het laatste kwart van de 20ste eeuw is het verheffingsideaal min of meer verwezenlijkt. Hoewel: emancipatie is nooit helemaal "af". Een volwaardige deelname aan de samenleving en een gelijke positie is met name voor migranten in Nederland nog van belang.

Ook de bereikte spreiding van kennis, macht en inkomen laat onverlet dat er nog een wereld te winnen valt.

We maken een sprong in de tijd: Het begin van de 21ste eeuw kenmerkt zich door nieuwe bedreigingen voor mens en omgeving. We leven in een tijd van transitie op velerlei gebied – structurele veranderingen, als resultaat van ontwikkelingen die op elkaar inwerken en elkaar versterken. Ze doen zich overal voor; op het gebied van economie, cultuur, technologie, instituties, natuur en milieu. We putten de planeet Aarde uit, er zijn ernstige lokale oorlogen en er is de dreiging van terrorisme, er is politiek populisme.

In deze stormvloed van negatieve ontwikkelingen wil Nivon Natuurvrienden zich staande houden. Dat gaat met vallen en opstaan. Maar zeker is dat het Nivon vasthoudt aan kernwaarden waarin gemeenschapszin en een positieve – ook kritische – kijk op de wereld centraal staan.

(Verderop in deze notitie gaan we daar dieper op in.)

Meer dan centen en stenen

Om staande te blijven moet ook sprake zijn van financiële continuïteit. Na jaren van neergang werd tijdens een ledenraad opgemerkt: *"We lijken meer een organisatie van centen en stenen, een club met een strakke begroting en de accommodaties als verdienmodel. Maar is er ook een visie?"*

Geld is "een hygiënische factor" voor iedere organisatie. Toch kan het nooit het leidend beginsel zijn. De financiële crisis, zoals op de Nivonraad van 2008 werd aangekondigd, was al vele jaren gaande. De Stichting Natuurvriendenhuizen was, achteraf bezien, over de periode van 2004 tot 2017 zelfs *"technisch failliet."* Er is toen niet afdoende ingegrepen. De debatten over geld kregen zo tientallen jaren de overhand in de Nivonraad.

De Stichting Natuurvriendenhuizen is een zgn. "werkmaatschappij" van het Nivon. De Nivon waarden, het verbinden van ecologische en sociale gerechtigheid, zullen moeten worden gecombineerd met een focus op rentabiliteit en liquiditeit. Dan zal de toekomst van zowel het Nivon als de Natuurvriendenhuizen er veelbelovend uitzien.

Zonder een stabiele basis is er geen zekerheid voor de toekomst, zo moeten we vaststellen. Willen we de eeuwviering in 2024 halen, dan zullen onze prachtige accommodaties meer gasten moeten herbergen, een hogere omzet draaien en kosten moeten verminderen. Elke extra verdiende euro vloeit, hetzelfde jaar nog, rechtstreeks terug in onze natuurvriendenhuizen en kampeerterreinen. Dankzij een gezonde financiële positie kunnen we weer investeren op plaatsen waar dat al langer noodzakelijk is. Lokale afdelingen mogen weer bloeien en werkgroepen zullen hun activiteiten kunnen uitbreiden.

2024 – vrij van schulden

Het kapitaal voor eerste natuurvriendenhuizen is in de eerste jaren bijeengebracht met stuivers en dubbeltjes. *"Meer dan ooit werd er gepast, gerekend, gemeten, gepekerd, gezwoegd en gesjouwd om onze huizen te kunnen bouwen en exploiteren"*, schrijft het CB in het jaarverslag van 1972-'73. Vanaf 1977-'78 veranderde het financiële beleid: de Kleine Bosbeek wordt verkocht en de nieuwe Bosbeek gebouwd. Vanaf dat ogenblik wordt met steeds hogere hypotheek en zelfs, met voor het Nivon ongekende, verliezen gewerkt.

Het Nivon schakelde ongemerkt van het Rijnlands model (met nadruk op het middellange- en langetermijndenken, waarbij continuïteit belangrijker is dan snelle groei) over naar het Angelsaksische model. Het volgen van het Angelsaksische model werd afgedwongen door het aangaan van veel te hoge schuldenlasten bij banken, met te hoge rente- en aflossingsverplichtingen voor het Nivon. Deze overschakeling is de feitelijke oorzaak van de financiële crisis en technisch faillissement van het Nivon geworden.

Een vrijwilligersorganisatie als de Stichting Natuurvriendenhuizen zal zonder schuldenlast veel beter functioneren, vindt het CB. We gaan het Rijnlandse model "pursang" weer invoeren. We kijken verder dan het volgende kwartaal: het financieel beleid gaat nu over acht jaar, met focus op de continuïteit van het Nivon.

De externe hypothecaire schulden worden vanaf 2016 tot 2024 volledig afgebouwd. Het Nivon gaat daarna verder als "een familiebedrijf", zonder externe financiering door banken. De debatten in de Nivonraad "over geld" worden dan geschiedenis. Misschien kijken we er ooit nog eens met weemoed op terug...?

Masterplan in uitvoering

In 2013 heeft het Centraal Bestuur (CB) een Masterplan aan de Nivonraad voorgelegd, waarin zes opdrachten en ambities werden geformuleerd:

1. *Het nadrukkelijker profileren van het Nivon in de maatschappij;*
2. *Het ombuigen van het dalende ledenaantal;*
3. *Het activeren en centraal ondersteunen van de afdelingen zodat zij activiteiten kunnen aanbieden aan hun leden;*
4. *Het verhogen van de bezettingsgraad van de huizen en terreinen;*
5. *Het nadrukkelijker in de markt zetten van de wandelpaden en de boekjes;*
6. *Het laten aansluiten van de werkwijze van het landelijk bureau bij de behoefte aan ondersteuning van onze vrijwilligers en het meebewegen van de werkwijze en omvang van het landelijke bureau met de nieuwe visie op het Nivon en de minder beschikbare financiële middelen. Het duurzaam in balans brengen van uitgaven en inkomsten.*

De meeste opdrachten zijn nu – vijf jaar later – gerealiseerd of volop in uitvoering. Vertaald naar de actuele situatie:

1. Het Nivon in de samenleving

De afdeling Arnhem werkt al nauw samen met het Humanistisch Verbond en Milieudefensie. In de afdeling Rotterdam worden Visiedebatten georganiseerd. In het Koos Vorrinkhuis is de 1 Mei-lezing nieuw leven ingeblazen.

Nivonleden kunnen met elkaar en met anderen "het goede gesprek" voeren. Daar hoeft je het echter niet bij te laten. We kunnen ook persoonlijk en collectief stelling nemen bij maatschappelijke kwesties. Het Nivon hoeft zich als organisatie niet te beperken tot een handtekening bij een solidariteitsactie en tot het zich onverplicht aansluiten bij maatschappelijke acties. Het Nivon kan plaatselijk én nationaal een rol van betekenis vervullen in het uitdragen van opinies. Natuurvrienden staan per slot van rekening ook voor sociale en economische rechtvaardigheid, voor vrede.

Conclusie: Het Nivon kan nog altijd zich sterker profileren in de maatschappij.

2. Meer leden

Voor het eerst in vele jaren neemt het ledenaantal toe. Diverse acties, vooral bij onze natuurvriendenhuizen, hebben tot nieuwe aanwas geleid. We sloten 2017 af met 16.300 leden. Dat was netto enkele honderden meer dan het jaar daarvoor. Begin april 2018 waren dit er al 16.750. De groei gaat sneller dan verwacht. Het Nivon klimt weer naar de 17.000 leden.

3. Hulp aan afdelingen

Het Centraal Bestuur reserveert geld voor afdelingen die bijzondere activiteiten willen organiseren die ze niet zelf kunnen bekostigen. Het CB legt intensiever contact met afdelingsbesturen. De bemoeienis van de Bestuurscommissie Verenigingszaken leidt tot een betere communicatie. Er is een centraal programma-aanbod ontwikkeld.

4. Meer gasten in de accommodaties

De bezettingsgraad van de natuurvriendenhuizen en kampeerterreinen stijgt. Sinds 2017 logeren Nivon-kinderen tot 16 jaar er gratis. De komst van meer gezinnen met (jonge) kinderen leidt tot een hogere omzet! De aantrekkingskracht voor jonge gezinnen is groot. De ledenactie Midweek Gratis kende een bescheiden start en wordt in 2018 herhaald.

Eind 2018 zullen speciale vouchers als premie worden uitgereikt aan bijzonder actieve Nivon-vrijwilligers, waarmee zij een midweek gratis in een natuurvriendenhuis kunnen verblijven.

Via het reserveringssysteem Booking.com kunnen in enkele accommodaties kamers worden geboekt. Alleen in Eikhold heeft dit in 2017 al geleid tot 2.000 extra overnachtingen. Meer natuurkampeerterreinen zijn opgenomen in het Groene Boekje van De Groene Koepel.

De aandacht voor de natuurvriendenhuisen neemt toe. Dit gaat deels ten koste van programma's in afdelingen. Meer afdelingen werken samen met de accommodaties en vinden er onderdak voor gezamenlijk te organiseren activiteiten. De beheercommissies van de huizen ontwikkelen bovendien meer eigen initiatieven: speels, creatief, cultureel en vormend. Het Koos Vorrinkhuis is het centrum van een theaterweekend. De nieuwsbrief van onder andere De Kleine Rug bevat een overzicht van veel programma's. Dit zien we ook in bijvoorbeeld het Hunehuis, Banjaert en Allardsoog.

5. Wandelen terug in het hart van het Nivon

Het CB plaatst het Wandelen in het hart van de organisatie. De eerste stappen zijn gezet. Een Anbi-stichting "Wandelen, Fietsen en Duurloop" is in oprichting. Het vernieuwen en ontwikkelen van nieuwe paden worden via dit vehikel gefinancierd. Daarnaast is het beheer en de vernieuwing van de routes van de bestaande langeafstandswandelpaden (LAW's) van groot belang. Begin 2018 zijn de herziene wandelgidsen van het Noaberpad en het Maarten van Rossumpad verschenen. De markeerders van onder meer het Overijssels Havezatenpad en het Brabants Vennenpad zijn druk bezig met de voorbereiding van de herziening van de bijbehorende wandelgidsen.

De PR en communicatie rond de LAW's kan en moet beter; de gidsen moeten hun weg vinden naar een groot publiek. Het beleidsplan dat de Landelijke Werkgroep Wandelen heeft opgesteld en met het CB wordt besproken, vormt de leidraad voor het uit te voeren programma in de komende jaren. Een belangrijk element is de aandacht voor en de binding met de vrijwilligers.

6. Het Landelijk bureau – Financiën op orde

Het Landelijk Bureau is gereorganiseerd. De ledenadministratie zal worden gestroomlijnd, waarna leden via 'Mijn Nivon' hun eigen gegevens kunnen inzien en wijzigen.

Taken zijn afgestoten of deels overgedragen aan werkgroepen. Het CB is behalve beleidsbepalend ook meer uitvoerend. De CB-leden houden meer dan vroeger controle over reizen en kampen, NivonJong, wandelen en internationale betrekkingen. Er is een reeks Nivon-100 innovatieprojecten benoemd, waarvoor landelijke bestuurders naar inhoud en voortgang verantwoordelijk zijn.

Het Samenwerkingsverband functioneert als adviesorgaan namens de accommodaties.

Het CB heeft een fiks aantal financieel noodzakelijke maatregelen genomen om de vereniging en de Stichting Natuurvriendenhuisen binnen enkele jaren gezond te maken. De omslag van rode naar zwarte cijfers is boven verwachting nu al zichtbaar.

Het reserveringssysteem Tommy is aangepast en ook is een kassaproject afgerond. Met de leveranciers wordt gewerkt aan verdergaande verbetering van de ICT-systemen. De investeringen komen weer op gang, met in 2018 bijvoorbeeld €200.000,- voor speeltoestellen bij de accommodaties.

De communicatie is verbeterd. Na invoering van de nieuwe huisstijl in januari 2017 is het de bedoeling dat beeld en logo consequent worden toegepast. Dit vergroot de herkenbaarheid van de vereniging. Het ledenblad Toorts is gerestyled en heeft een aantrekkelijker inhoud. De website is op de schop genomen. Onze communicatieadviseur werkt aan een professionele aanpak van marketing/PR en mediabeleid. Dit zal leiden tot betere in- en externe communicatie. Onderdelen uit het advies "Op weg naar een uitvoeringsplan communicatie" (september 2016) zijn in uitvoering.

Het Nivon is met een eigen stand aanwezig op de jaarlijkse Fiets- en Wandelbeurs in de Utrechtse Jaarbeurs en bij regionale evenementen. Verschillende natuurvriendenhuizen en kampeerterreinen houden een open dag met een aantrekkelijk programma, voor leden en andere belangstellenden.

Missie en Kernwaarden

We toetsen ons beleid aan de werkomschrijving van onze missie:

"Het Nivon is een ideële vereniging, die mensen prikkelt en een vrijplaats biedt om te ontdekken, ontmoeten, ondernemen, ontplooien en ontspannen. Belangrijk uitgangspunt is bewustwording op de terreinen natuur, cultuur en maatschappij."

Deze missie moet het leidend beginsel zijn. Vanuit de missie worden activiteiten en producten bedacht en georganiseerd. Zij moet duidelijk herkenbaar in alle facetten van het Nivon terug te vinden zijn.

Een gezond en vitaal Nivon laat zijn uitgangspunten niet los. Om voor onze eigen leden en voor de buitenwereld duidelijk te maken waar het Nivon voor staat, zijn kernwaarden geformuleerd. We zijn en blijven **Eerlijk, groen, sociaal en verdraagzaam**.

Eerlijk: We moeten vaststellen dat het in de wereld zelf nog altijd niet "eerlijk" is verdeeld. De Franse econoom Thomas Piketty geeft in zijn veelgeroemde werk "Kapitaal in de 21ste eeuw" een oplossing:

"Er is niets veranderd aan de diepgewortelde structuren van het kapitaal en de ongelijkheid. Het kapitalisme genereert automatisch en willekeurig onhoudbare ongelijkheid die onze samenleving op losse schroeven zet. Er zijn manieren om de controle over het kapitalisme te heroveren en het algemeen belang over het privébelang te laten prevaleren."

Het Nivon zet zich daar voor in. De verspreiding van kennis en de inzet voor duurzaamheid zijn daar onderdeel van. De echte oplossing ligt in een progressieve, jaarlijkse vermogensbelasting, waarmee de spiraal van ongelijkheid tot stilstand kan worden gebracht. Dit is vooral een zaak voor de politiek. Voor die bewustwording zal het Nivon zich inzetten.

Groen: We streven naar een sociaalecologische samenleving. Het milieuprogramma 2013-2020 van de Europese Unie draagt bijvoorbeeld als titel "Goed leven binnen de grenzen van onze planeet". Ook in eigen kring streven we naar het verkleinen van onze ecologische voetafdruk. Het Nivon investeert in duurzaamheid en energiebesparing. Groen moet je doen! We bieden leden en niet-leden een zinvolle, betaalbare en kwalitatief hoge vrijetijdsbesteding in de natuur. We beheren en onderhouden tal van langeafstandswandelpaden.

Sociaal: De accommodaties zijn een goedkope en aantrekkelijke vakantieplek voor gezinnen met kinderen. Hiermee keren we terug naar de oorspronkelijke functie van de natuurvriendenhuizen en kampeerterreinen – een prettig en betaalbaar verblijf in een goede sfeer, in een mooie omgeving.

Voor groepen vluchtelingen en mensen in een maatschappelijk zwakke positie zijn er de sociale groepsvakanties. Onlangs is hier een Anbi-Stichting Sociale Groepsvakanties voor ingericht (= algemeen nut beogende instelling), die inmiddels door de Belastingdienst is goedgekeurd.

Nivon Natuurvrienden kent nu een €10,- lidmaatschap voor minder draagkrachtigen, zodat ook zij kunnen profiteren van alles wat we te bieden hebben.

De geleding NivonJong heeft de ruimte om veel eigen activiteiten te ontplooien. Lokale afdelingen vormen voor de leden een eigen sociale omgeving.

Verdraagzaam: Het Nivon is naar binnen en buiten toe tolerant en ruimdenkend. Binnen het Nivon ontmoeten mensen van verschillende culturen, achtergronden en generaties elkaar. En dat is ook voor migranten in Nederland van belang. We zijn internationaal solidair. Het Nivon wil daarom de band met Natuurvrienden Internationale versterken, nu NFI krachtig inzet op "klimaatgerechtigheid".

Het Nivon biedt ook geborgenheid. Want mensen willen ergens bij horen en samen dingen ondernemen. Dat hoeft niet per se gekoppeld te zijn aan één activiteit en één interessegebied. We zijn geen fotoclub of wandelvereniging, ook geen volkstuintuinvereniging waar je komt om volks te tuinieren,. Het Nivon vormt een groep van 16.500 mensen bij wie je je thuis voelt en met wie je een reeks activiteiten uitvoert. In de huizen, de kampeerterreinen en de afdelingen ontmoet je gelijkgezinden. "Ons soort mensen" in de goede zin van het woord.

Gelijkgestemden weten van elkaar hoe ze over dingen denken, gaan daarover met elkaar in gesprek, letten een beetje op elkaar en zijn elkaars klankbord.

Geloofsgemeenschappen vervullen een soortgelijke functie. We mogen het Nivon met een knipoog een kerk voor niet-gelovigen noemen, met veel van dezelfde kenmerken (waar gelovigen uiteraard welkom zijn...).

Ons soort mensen zijn soms een beetje bemoeierig, zij hebben een mening over de wereld, over elkaar en over het laten slingeren van je spullen in de gemeenschappelijke keuken.

Ons soort mensen heeft het heel gezellig in vriendenclubjes. Vooral "met elkaar", want we negeren soms degenen die niet tot deze *inner*-cirkel behoren. Je kunt misschien weinig anders verwachten in een vereniging waar het werk wordt gedaan door mensen die soms al rond hun vijftiende jaar intensief met elkaar omgingen, hun eerste tedere ervaringen met elkaar beleefden, relaties aangingen en elkaar sinds die tijd steeds opnieuw tegenkomen.

Onze accommodaties hebben een aantal aantrekkelijke kanten: Je kunt er je portemonnee op tafel laten liggen en die is er een paar uur later nog steeds, of iemand heeft hem bij de huiswacht gebracht. Je kunt je kinderen er laten loslopen, want de andere gasten voelen zich medeverantwoordelijk. Je verblijft er met meerdere generaties, en van piepjong tot stokoud is men in elkaar geïnteresseerd en op elkaar betrokken. Niet omdat het moet, maar omdat het nu eenmaal gebeurt en prettig is.

Tegelijk hebben onze accommodaties een karakter en inrichting die niet voor iedereen duidelijk is. Het is immers niet vanzelfsprekend om je eigen spullen mee te nemen naar een vakantieverblijf en dat je daar je eigen maaltijd en je eigen drinken verzorgt. Bij recreatieondernemingen is de verkoop van eten en drinken juist het verdienmodel.

De gezamenlijkheid en onderlinge betrokkenheid die van de gasten wordt gevraagd is evenmin vanzelfsprekend. Onze wereldbeschouwing onderscheidt ons van alle andere aanbieders.

De V van Volksontwikkeling

Het Nivon is voor de natuurbeleving. Het is ook een instituut waar de V van Volksontwikkeling hoog in het vaandel staat. Onze afdelingen, werkgroepen en accommodaties zijn onze gereedschappen. Daar wordt muziek gemaakt, gezongen en geacteerd. Daar zijn lezingen, cursussen, filmvertoningen en debatten.

In de eerste helft van de vorige eeuw was het onderricht gekoppeld aan de ervaringen van arbeiders in de toen nog dominante zware industrie. Het IvAO werd de eerste beweging die tegelijk **rood** en **groen** was. Dat resulteerde in de constatering van de leden: "Zo, dat heb ik vandaag geleerd!"

Dankzij de groeiende invloed van de arbeidersbeweging tot eind jaren '70 is het onderwijs dusdanig verbeterd en toegankelijk geworden dat deze taak van het instituut goeddeels is weggefallen. In de afgelopen decennia heeft het internet de weg naar informatie voor vrijwel iedereen opengelegd. Alles wat je weten wilt is vindbaar. Als we nu het begrip Volksontwikkeling invullen gaat het om het verbreden en verdiepen van kennis en inzicht. De Vrouwencursusweken zijn hiervan een sprekend voorbeeld.

Nu is de constatering meer: "Zo heb ik er nog nooit over nagedacht!"

Van dof naar glans

Het Nivon staat niet stil. Veel is bereikt. Soms lijkt het op zwemmen in havermoutpap. Je weet bij benadering waar je naartoe gaat en wie je onderweg tegenkomt.

Daarnaast hebben een taak in de wereld. "Verbindingen herstellen en verbindingen maken", was de visie achter het Masterplan 2013-2017, met als bijkomende taak "om het huis op orde te brengen."

Die doelstellingen zijn grotendeels gehaald, met een projectmatige aanpak, door de leden in de Nivon-organisatie, met het CB in de projectcoördinatie. Dit is succesvol gebleken en wordt de weg om te gaan.

De bomen bij het Nivon groeien niet tot in de hemel, ook niet nu het Nivon er weer financieel beter voorstaat. Elk project moet goed worden afgewogen op de haalbaarheid met onze beperkte middelen, om zo een gemeenschappelijke visie te ontwikkelen.

Het Nivon is een diamant is, met vele facetten. Het was de afgelopen jaren bepaald geen groeiamant, integendeel. Vele facetten waren dof en versleten, een enkel facet was zelfs los van de diamant gemaakt. Dit moet worden voorkomen: het Nivon is één geheel en moet schitteren. Vele facetten van het Nivon moeten worden vernieuwd, gepolijst en nieuwe facetten moeten worden toegevoegd.

De organisatie moet zich continu aanpassen, aan de telkens veranderende tijdgeest.

Uit het Masterplan 2013: "Wij worden weer zichtbaar als vereniging met een **rood** en **groen** imago dat actief wordt uitgedragen."

Of, zoals Michael Muller, de voorzitter van de Duitse Naturfreunde, de Zwitserse theoloog Karl Barth citeerde:

"In een zee vol onzin hebben we vooral een eiland van verstand nodig. Laten wij, de Natuurvrienden, dit eiland zijn."

